

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ
ва соҳибкории тичорати Тоҷикистон,
д.и.и., дотсент Асрорзода У.С.

« 30 » _____ соли 2025

ХУЛОСАИ

кафедраи соҳибкорӣ ва иқтисоди соҳавии Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон оид ба диссертатсияи Асрорзода Абдулло Саттор дар мавзӯи «Такмили механизми ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ дар шароити рушди устувори иқтисодӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 5.2. – Иқтисодиёт (5.2.13 – Иқтисодиёти соҳибкорӣ)

Диссертатсияи Асрорзода Абдулло Саттор дар мавзӯи «Такмили механизми ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ дар шароити рушди устувори иқтисодӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 5.2. – Иқтисодиёт (5.2.13 – Иқтисодиёти соҳибкорӣ) иҷро гардидааст.

Асрорзода Абдулло Саттор 09 апрели соли 1985 таваллуд шудааст, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон. Соли 2008 Донишкадаи иқтисодии Тоҷикистонро аз рӯйи ихтисоси умури бонкӣ хатм намудааст. Дар солҳои минбаъда дар вазифаҳои гуногуни таълимӣ, идоракунӣ ва ташкилӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва сохторҳои давлатӣ соҳибкорӣ фаъолият намудааст. Аз ҷумла, солҳои гуногун ҳамчун мушовири академӣ, муовини декан, директори муассисаҳои таълимии касбӣ ва роҳбари сохторҳои идоракунӣ фаъолият кардааст. Аз моҳи апрели соли 2024 то ҳол дар вазифаи роҳбари Гурӯҳи татбиқи Лоихаи муштаракӣ «Дастгирии амалинамоии Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон» назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон кор мекунад.

Аз соли 2020 то соли 2025 ба ҳайси унвонҷӯи кафедраи соҳибкорӣ ва иқтисодии соҳавии Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 5.2. – Иқтисодиёт (5.2.13 – Иқтисодиёти соҳибкорӣ) фаъолияти илмию таҳқиқотӣ намудааст.

Имтиҳонҳои номзадӣ аз фанни забони хориҷӣ (англисӣ) бо баҳои 4 (хуб), фанни таърихи фалсафаи илм бо баҳои 5 (аъло) ва имтиҳон аз рӯйи ихтисос бо баҳои 5 (аъло) дар Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон супорида шудаанд.

Мавзуи диссертатсияи Асрорзода Абдулло Саттор дар ҷаласаи Шурои олимони Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон аз 28 апрели соли 2020, суратҷаласаи № 9 тасдиқ гардидааст.

Рохбари илмӣ: Харйзода Шукрулло Қурбоналӣ – д.и.и., дотсент, ректори Донишгоҳи давлатии Данғара.

Аз рӯйи натиҷаҳои муҳокимаи диссертатсия дар мавзуи «Такмили механизми ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ дар шароити рушди устувори иқтисодӣ» хулосаҳои зерин бароварда шуд:

1. Мубрам будани мавзуи диссертатсия

Дар шароити муосир рушди фаъолияти соҳибкорӣ ба унсури калидии пешрафти иқтисоди миллӣ ва таъмини рушди устувор мубаддал гаштааст. Воқеан, соҳибкорӣ манбаи даромад ва шуғли аҳоли, самти афзалиятноки афзоиши маҳсулнокии меҳнат ва татбиқи инноватсияҳо мебошад.

Ҳамкории самараноки давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ яке аз механизмҳои муҳими ҳавасмандсозӣ, дастгирӣ ва ташкили муҳити мусоиди рушди соҳибкорӣ доништа мешавад. Тамоюли ҷаҳонии рушди иқтисоди муосир нишон медиҳад, ки кишварҳо дар татбиқи барномаҳои иҷтимоӣ, сармоягузорӣ ба инфрасохтор ва хизматрасониҳо ҳарчи бештар бахши хусусиро ҷалб менамоянд. Дар ҳамин замина, шарикии давлат ва бахши хусусӣ ба як воситаи муҳими таъмини рушди устувор, ҳалли мушкилоти молиявӣ ва истифодаи оқилонаи захираҳо табдил ёфтааст.

Аз ин нуқтаи назар, зарурати таҳқиқи масъалаҳои мавҷудаи такмили механизми ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мубрамияти мавзуи таҳқиқотии интихобшударо нишон медиҳанд.

2. Мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯ ба шиносномаи ихтисос ва муҳтавои диссертатсия

Диссертатсияи Асрорзода Абдулло Саттор дар мавзуи «Такмили механизми ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ дар шароити рушди устувори иқтисодӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ ба Шиносномаи ихтисосҳои илмӣ аз рӯйи ихтисоси 5.2. – Иқтисодиёт (5.2.13 – Иқтисодиёти соҳибкорӣ) мувофиқат мекунад. Натиҷаҳои диссертатсия дорои аҳамияти илмӣ амалӣ буда, ба рушди илми иқтисодӣ саҳм хоҳанд гузошт.

3. Алоқамандии мавзуи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ

Мавзуи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илмҳои иқтисодӣ дар ҷумҳурӣ, аз он ҷумла ба масъалаҳои ташаккул ва рушди фаъолияти соҳибкорӣ Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ҳамчун самтҳои муҳим муайян гардидаанд, робита дорад.

4. Мақсади асосии тадқиқот таҳияи заминаҳои илмӣ ва амалии такмили механизмҳои ҳамкории байни давлат ва субъектҳои соҳибкорӣ мебошад, ки ба таҳкими фазои соҳибкорӣ, дастгирии бахши хусусӣ ва таъмини рушди устувори иқтисодӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат менамояд.

Ҳадафи зикршудаи диссертатсия гузориш ва ҳалли ботадриҷи **вазифаҳои** зерини илмӣ назариявӣ, методӣ ва амалиро муайян намудааст:

- муайян намудани заминаҳои назариявӣ ва методии ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ ҳамчун омилҳои рушди устувори иқтисодӣ дар заминаи омӯзиши таҷрибаи пешқадами ҷаҳонӣ дар ин самт;
- арзёбии вазъи муосири рушди фаъолияти соҳибкорӣ ва ҳамкории давлат ва субъектҳои соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- ошкор намудани омилҳо ва монеаҳои мавҷуда дар самти рушди самараноки ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ;
- муайян кардани самтҳои асосии ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ ва асосноккунии такмили ҷунин ҳамкорӣ бо дарназардошти рушди соҳибкорӣ рақамӣ ва истифодаи технологияҳои сабз.

Объекти таҳқиқотро Равандҳои ташаккул ва амалишавии ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ дар шароити рушди устувори иқтисоди Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил медиҳанд.

Ба сифати предмети таҳқиқот маҷмуи муносибатҳо, механизмҳо, шаклҳо, усулҳо ва воситаҳои ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ, инчунин равандҳои ташаккул, татбиқ ва такмили онҳо ҷиҳати таъмини рушди устувори иқтисодӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баромад мекунад.

Фарзияи таҳқиқот дар он зоҳир меёбад, ки такмили механизми ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ, аз ҷумла беҳтар намудани муҳити ҳуқуқӣ, молиявӣ ва идоракунӣ, ҷорӣ намудани воситаҳои самараноки ҳавасмандгардонӣ, истифодаи таҷрибаи пешқадами байналмилалӣ, рушди соҳибкории рақамӣ ва татбиқи технологияҳои сабз, имконият фароҳам меорад, ки самаранокии ҳамкорӣ байни давлат ва бахши хусусӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баланд гардида, фазои соҳибкорӣ ва ба рушди устувори иқтисодӣ мусоидат намояд.

5. Навгони илмӣ таҳқиқот:

1. Таҳияи заминаи назариявӣю методи таҳлили ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ ҳамчун шарикӣ стратегӣ дар рушди устувори иқтисодӣ.

Дар диссертатсия дар асоси омӯзиш ва таҳлили асарҳои илмӣ ва таҷрибаи пешқадами ҷаҳонӣ моҳияти ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ ҳамчун шакли шарикӣ давлатӣ ва бахши хусусӣ баррасӣ гардида, он ҳамчун механизми мутақобилаи танзим ва рушди иқтисоди бозорӣ баррасӣ шудааст. Ба андешаи муаллиф, ҳамкории давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ – ин низоми муносибатҳои институтсионалӣ, ҳуқуқӣ ва иқтисодӣ мебошад, ки дар асоси манфиатҳои мутақобила барои дастгирии рушди соҳибкорӣ, ҷалби сармоягузорӣ ва таъмини рушди устувори иқтисодӣ амалӣ карда мешавад. Маҳз тавассути чунин ҳамкорӣ давлат метавонад шароити мусоиди фаъолияти соҳибкориро таъмин намуда, захираҳои бахши хусусиро барои ҳалли масъалаҳои стратегӣ иқтисодӣ ҷалб кунад.

2. Арзёбии вазъи муносири рушди фаъолияти соҳибкорӣ ҳамкории давлат ва субъектҳои соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар диссертатсия нишон дода шудааст, ки рушди самараноки фазои соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон омили муҳими таҳкими иқтисоди миллӣ мебошад. Бо вучуди татбиқи як қатор ислоҳот ва қабул гардидани стратегияҳо ва фаълосозии Шӯрои миллии рушди соҳибкорӣ, фазои соҳибкорӣ то ҳол ба як қатор монеаҳои сохторӣ рӯ ба рӯ мебошад. Дар чунин шароит, ҳамкории

муназзами давлат ва бахши хусусӣ воситаи паст кардани хавфҳо ва ҷалби манбаъҳои иловагии сармоя арзёбӣ мегардад.

Дар диссертатсия хулоса гардидааст, ки истифодаи оқилона ва стратегияи дарозмуддати шарикӣ давлат ва бахши хусусӣ дар Тоҷикистон метавонад на танҳо ба ҳалли масъалаҳои инфрасохторӣ, балки ба коҳиши сарбории буҷети давлатӣ ва баланд бардоштани сифати хизматрасониҳои иҷтимоӣ мусоидат намояд. Бо назардошти ин, рушди минбаъдаи ҳамкориҳои давлат ва бахши хусусӣ бояд ба сиёсати иқтисодӣ рақамӣ ва иқтисодӣ сабз пайванд дода шавад.

3. Ошкор намудани омилҳои таъсиррасон ва монеаҳои мавҷуда дар самти рушди самараноки ҳамкориҳои давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ дар шароити рушди устувори иқтисодӣ

Дар диссертатсия масъалаи муайянсозии омилҳо ва монеаҳои таъсиргуздор ба сатҳи ҳамкориҳои мутақобилаи давлат ва бахши хусусӣ ҳамчун яке аз заминаҳои муҳимми тақмили сиёсатҳои иқтисодӣ мавриди таҳлили амиқ қарор дода шудааст. Таҳқиқ нишон дод, ки новобаста аз чораҳои қабулгардида дар самти ислоҳоти иқтисодӣ, ташаккули фазои соҳибкорӣ ва таъмини дастгирии давлат аз бахши хусусӣ, то ҳол як қатор омилҳои боздоранда ва маҳдудиятҳо дар робитаи байни давлат ва соҳибкорон боқӣ мондаанд.

Монеаҳои мазкур дар диссертатсия ба гурӯҳҳои зерин ҷудо карда шудаанд: маъмурӣ, иқтисодӣ ва молиявӣ, иҷтимоӣ, иттилоотӣ-коммуникатсионӣ.

4. Муайян кардани самтҳои асосии ҳамкориҳои давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ бо дарназардошти рушди соҳибкории рақамӣ ва истифодаи технологияҳои сабз

Дар диссертатсия барои тақмили ҳамкориҳои байни давлат ва бахши хусусӣ муайянсозии самтҳои асосӣ ва афзалиятнок ҳамчун омилҳои муҳими рушди устувори иқтисодӣ мавриди таҳлил қарор дода шудааст. Ба андешаи муаллиф, самтҳои ҳамкорӣ бояд ба мақсадҳои стратегӣ ва афзалиятҳои миллии иқтисодӣ кишвар мутобиқ гарданд ва ба баланд бардоштани самаранокии фаъолияти иқтисодӣ таъсири мустақим дошта бошанд. Барои самаранокии ин самтҳо бояд воситаҳои муосири ҳуқуқӣ, молиявӣ ва ташкилӣ равона карда шаванд. Дар баробари ин, ташкили механизмҳои устувори ҳавасмандгардонӣ, шароити

шаффофи озмун, таҳияи стандартҳои ҳамкорӣ ва фаъолияти шарикӣ дучониба бояд дар меҳвари сиёсати давлат қарор гиранд.

Нуқтаҳои ба Ҳимоя пешниҳодшаванда. Ба ҳимоя, аз ҷониби муаллиф, натиҷаҳои зерини илмию назариявӣ, методологӣ ва амалии таҳқиқот пешниҳод гардидаанд, ки дорои унсурҳои навгонии илмӣ мебошанд:

1. Таҳияи заминаи назариявӣю методии таҳлили ҳамкориҳои давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ ҳамчун шарикӣ стратегӣ дар рушди устувори иқтисодӣ дар асоси таҳлили таҷрибаи байналмилалӣ.

2. Арзёбии вазъи муосири рушди фаъолияти соҳибкорӣ ҳамкориҳои давлат ва субъектҳои соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

3. Ошкор намудани омилҳо ва монеаҳои мавҷуда дар самти рушди самараноки ҳамкориҳои давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ дар шароити рушди устувори иқтисодӣ.

4. Муайян кардани самтҳои асосии ҳамкориҳои давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ бо дарназардошти рушди соҳибкориҳои рақамӣ ва истифодаи технологияҳои сабз

6. Мутобиқати теъдод ва мазмунӣ интишороти натиҷаҳои илмӣ ба мухтавои диссертатсия ва автореферати он;

Муқаррароти асосӣ ва хулосаҳои диссертатсия дар 13 қори илмӣ, аз он ҷумла, 7 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидаанд, ки ба талаботи банди 35-уми Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июни соли 2023, № 295 тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунанд.

7. Мавҷудияти санадҳои тасдиқкунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истеҳсолот ё имконияти татбиқ намудани онҳо;

Натиҷаҳои дар диссертатсия бадастомадаро аз тарафи мақомоти давлатии танзими фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурдан мумкин аст. Натиҷаҳои асосии диссертатсия дар раванди таълими Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкориҳои Тоҷикистон змни омӯзиши фанҳои соҳавӣ самти соҳибкорӣ истифода шудаанд, ки бо санад тасдиқ ёфтааст.

8. Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот.

Саҳми шахсии муаллиф дар интиҳоби мавзӯ, асосноккунӣ ва мубрам будани он, муайянкунии мақсад, предмет ва объекти таҳқиқот, дар асосноккунии номгӯйи вазифаҳои таҳқиқот зоҳир мегардад. Муаллиф дар таҳия ва санҷиши муқаррароти назариявӣ, методологӣ ва методӣ оид ба такмили механизми ҳамкориҳои давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ дар шароити рушди устувори иқтисодӣ саҳм гузоштааст.

Иштироки шахсии муаллиф дар ба даст овардани натиҷаҳои дар таҳқиқот пешниҳодшуда аз ҷониби ҳаммуаллифон тасдиқ карда шуда, дар интишороти муштарак инъикос карда шудааст.

Қарори ҷаласаи кафедра

Кафедра пас аз муҳокимаи диссертатсияи Асрорзода Абдулло Саттор дар мавзӯи «Такмили механизми ҳамкориҳои давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ дар шароити рушди устувори иқтисодӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 5.2. – Иқтисодиёт (5.2.13 – Иқтисодиёти соҳибкорӣ); шунидани тақризи роҳбари илмӣ – доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент Хайрзода Ш.Қ.; баромади муқарризон - д.и.и., профессор Иброҳимзода И.Р., н.и.и., дотсент Мариншоев М.М., ҳамчунин баромади д.и.и., профессор Шарофзода Ф.Р. ва н.и.и., дотсент Раҳимов М.А., маҷлиси кафедраи соҳибкорӣ ва иқтисоди соҳавӣ дар асоси натиҷаҳои овоздиҳии кушода ва хулосаи пешниҳодгардида оид ба мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯ ба шиносномаи ихтисос, навгонии илмӣ, аҳамият ва хулосаҳои диссертатсия, инчунин натиҷаҳои корҳои нашршудаи диссертатсияи Асрорзода Абдулло Саттор

қарор мекунад:

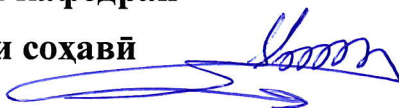
1. Диссертатсияи Асрорзода Абдулло Саттор дар мавзӯи «Такмили механизми ҳамкориҳои давлат бо субъектҳои соҳибкорӣ дар шароити рушди устувори иқтисодӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 5.2. – Иқтисодиёт (5.2.13 – Иқтисодиёти соҳибкорӣ) ҷавобгӯ ба талаботи муқарраргардида арзёбӣ мегардад ва барои Ҷимоя ба шурои диссертатсионии 6D.KOA-063 назди Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон пешниҳод карда мешавад.

Ҳангоми овоздиҳӣ ба масъалаи мазкур дар ҷаласа 14 нафар иштирок доштанд, аз онҳо бо ҳуқуқи овоздиҳӣ – 14 нафар. Натиҷаҳои овоздиҳии кушода чунин аст: тарафдор – 14 нафар, зид – нест, бетараф – нест.

Хулоса дар ҷаласаи кушода кафедраи соҳибкорӣ ва иқтисоди соҳавии Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон аз 28-уми октябри соли 2025, сураҷаласаи № 3 қабул шудааст.

Раиси ҷаласа:

**н.и.и., дотсент, мудири кафедраи
соҳибкорӣ ва иқтисоди соҳавӣ**

Одиназода К.С.

Котиби ҷаласа:

**н.и.и., дотсенти кафедраи
соҳибкорӣ ва иқтисоди соҳавӣ**

Ҳабибов А.Ҳ.

Имзоҳои Одиназода К.С. ва Ҳабибов А.Ҳ.-ро тасдиқ мекунам:

**Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДБССТ**

Ҷӯраев Ш.Н.